

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
«28» 08 2020 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри галузевої соціології
Безрукова О.А.
Протокол № 1 від «28» 08 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
для студентів

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 054 Соціологія
Освітній рівень: Бакалавр
Освітня програма: Соціологія
Вид дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна
Навчальний рік: 20 / 20
Семестр: 3
Кількість кредитів ECTS: 4
Мова викладання, навчання та оцінювання: українська
Форма заключного контролю: іспит

Викладач: проф. Туленков М.В.

Пролонговано: на 20 / 20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20 / 20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1
Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.
(підпис)

1. Мета дисципліни – надання студентам міцних знань з теорії соціального менеджменту та набуття ними певних умінь застосування отриманих знань у практичній соціально-управлінській діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1) знання основних засад загальної соціології, логіки та інформаційних технологій у соціології;
- 2) володіння елементарними навичками програмування соціологічних досліджень та використання емпіричних методів соціологічного аналізу.

3. Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна «Основи соціального менеджменту» входить до циклу професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр», спеціальності «соціологія», освітньої програми «соціологія». Як дисципліна, що входить до вибіркового блоку «Соціологія менеджменту та маркетингу», вона передбачає вивчення наукових засад, понятійно-категоріального апарату, генезису, закономірностей, принципів і функцій соціального менеджменту, а також особливостей, форм і методів управління соціальними об'єктами і процесами в сучасному суспільстві. У перебігу вивчення даної дисципліни передбачається набуття студентами навичок роботи з сучасною науковою і спеціальною літературою, критичного осмислення першоджерел, оцінювання пізнавальних можливостей соціальних концепцій сучасного менеджменту, а також здатностей володіння методологічним інструментарієм та іншими інноваційними засобами соціології для дослідження різних аспектів суб'єктів управлінської діяльності в умовах глобальних змін і суспільних трансформацій.

Програма дисципліни складається з двох взаємопов'язаних змістових частин: *частина 1* «Вступ до теорії соціального менеджменту»; *частина 2* «Технології організації соціального менеджменту».

4. Завдання (навчальні цілі):

- надання студентам міцних знань про науковий статус, структуру, предметне поле, основні концепції, поняття та категорії, закони, принципи, методи і функції, ключові напрями перспективних досліджень і місце теорії соціального менеджменту в системі сучасного наукового знання;
- набуття ними необхідних умінь і навичок застосування соціологічного підходу до аналізу соціальних механізмів функціонування та розвитку структур менеджменту, вивчення поведінки індивідів і соціальних груп як суб'єктів організаційно-управлінської діяльності в сучасному суспільстві;
- розширення в студентів наукового кругозору щодо характеру, особливостей та ролі систем менеджменту в соціально-економічному розвитку суспільного буття, а також стосовно створення необхідних умов для впровадження ефективних механізмів організації управлінської діяльності у транзитивному суспільстві.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- СК14. Здатність визначати, проєктувати та прогнозувати дії соціальних механізмів стабільного функціонування та розвитку організаційних систем менеджменту та маркетингу.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання:		Форми викладання та навчання	Методи оцінки та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці дисципліни
	(1) знати; 2) вміти; 3) комунікація; 4) автономність та відповідальність	Результат навчання			
1.1	Знати науковий статус, предметне поле, генезис, основні моделі та концепції, структуру, функції та понятійний апарат теорії соціального менеджменту		лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	10
1.2	Знати закони, принципи, соціальні механізми формування та розвитку систем соціального менеджменту		лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	20
2.1	Вміти аналізувати діяльність різних організаційних структур і поведінку суб'єктів управління в умовах суспільних трансформацій		лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	10
2.2	Вміти виокремлювати головні проблеми та механізми функціонування, а також тенденції розвитку організаційних систем менеджменту		лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	15
3	Вміти організувати та презентувати індивідуальний науково-дослідний проєкт з вивчення різних аспектів діяльності суб'єктів управління		самостійна робота, презентація науково-дослідного проєкту	презентація науково-дослідного проєкту, самостійна робота	15
4	Вміти самостійно здійснювати аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність у сфері соціального менеджменту		практичні заняття, науково-дослідний проєкт, самостійна робота	тематична доповідь, науково-дослідний проєкт	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
PH06. Ефективно використовувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.	+	+	+	+	+	+
PH13. Застосовувати інструментарій соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя.			+	+	+	+
PH18. Визначати, проєктувати та прогнозувати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку організаційних систем менеджменту та маркетингу			+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

1. оцінювання активної роботи студентів (усних відповідей, тематичних доповідей, дослідних завдань) під час проведення практичних занять (PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2) – **20/12 балів**;
2. виконання контрольних робіт (PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2; PH4) – **20/12 балів**, (2 контрольні роботи по 10 максимальних або 6 мінімальних балів за кожну);
3. виконання та презентація результатів індивідуального науково-дослідного проєкту (PH3; PH4) – **20/12 балів**, тобто максимум 15 балів (і мінімум 9 балів) за результат виконання проєкту та максимум 5 балів (і мінімум 3 бали) за презентацію отриманих результатів.

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит за білетом, який містить 4 (чотири) питання (PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2) - максимально 40 балів (10 максимальних балів або 6 мінімальних балів за кожне питання). Мінімальна оцінка успішного складання іспиту становить – 24 бали.

- умови допуску до підсумкового іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо протягом семестру він набрав менше ніж 36 балів; такий студент допускається до іспиту за умови написання комплексної контрольної (реферативної) роботи, яка за своїм змістом і обсягом має відповідати кількості неопрацьованих ним тем дисципліни протягом семестру.

7.2 Організація оцінювання:

1. Практичні заняття оцінюються за фактом їх реального проведення, а бали накопичуються студентами протягом усього семестру.
2. Контрольна робота 1 виконується студентами самостійно в межах практичного заняття після вивчення тем 1-5.
3. Контрольна робота 2 виконується студентами самостійно в межах практичного заняття після вивчення тем 6-10.
4. Індивідуальний науково-дослідний проект виконується кожним студентом у межах самостійної роботи протягом семестру та презентується ним персонально під час проведення 2-х останніх практичних занять за графіком навчального процесу.

7.3 Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Заловільно / Satisfactory	60-74
Незаловільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		Лекцій	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Частина 1 «Вступ до теорії соціального менеджменту»</i>				
1	Науковий статус, предмет і функції теорії соціального менеджменту	2	2	6
2	Історичні етапи становлення теорії соціального менеджменту	2	2	6
3	Основні закони і принципи теорії соціального менеджменту	2	4	6
4	Сучасні концепції і моделі теорії соціального менеджменту	4	4	8
5	Організаційна природа соціального менеджменту як суспільного явища	2	2	6
Контрольна робота 1		-	2	-
<i>Частина 2 «Технології організації соціального менеджменту»</i>				
6	Технологічні засади організації соціального менеджменту	2	2	6
7	Структурно-функціональні основи соціального менеджменту	4	4	6
8	Організаційні форми і методи соціального менеджменту	4	4	6
9	Технології прийняття управлінських рішень в соціальному менеджменті	2	2	6
10	Критерії вимірювання ефективності соціального менеджменту	2	2	6
Контрольна робота 2		-	2	-
Всього годин:		26	32	62

Загальний обсяг: 120 годин, у тому числі:

лекції – 26 годин;

практичні заняття - 32 години;

самостійна робота – 62 години.

9. Рекомендовані джерела:

Основні (базові):

1. Бех В.П. Теорія систем і системний аналіз в управлінні: Підручник/В.П.Бех, М.В.Туленков.-К.: Інтерсервіс, 2021.- 680 с. (С. 386-402; 403- 478; 480- 505; 507-530)
2. Граждан В.Д. Соціологія управління : учебник /В.Д.Граждано-4-е изд.-М.: Изд-во Юрайт, 2016.-607с. (С. 188-207; 347-365; 370-380; 485-502)
3. Друкер П. Задачи менеджмента в XXI веке: пер. с англ.: Учеб. пособие/ П. Друкер.-М.: Изд. дом «Вильямс», 2000.-272 с. (С. 15-62; 67- 101; 103-130)
4. Лукашевич М.П. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика: Навч. посібник /М.П. Лукашевич, М.В.Туленков.-К.: Каравела, 2019.-296с. (С.72-140; 202-232; 233-280)
5. Руженський М.М. Соціальний менеджмент : Навчальний посібник /М.М.Руженський.-К.:ІПК ДСЗУ, 2011.-255с. (С. 9-80; 81-130; 161-176;203-212)
6. Сурмін Ю.П. Соціологія управління: Підручник / Ю.П. Сурмін, І.П. Бедзюра. – К. : Освіта України, 2012. – 686 с. (С. 135-240; 251-298)
7. Туленков М.В. Сучасні соціальні теорії управління: Наавчальний посібник.- / М.В. Туленков. – К.: Каравела, 2021. – 504 с. (С. 9-29; 30-35; 40-46; 72--83; 117-125; 126-144; 353-374; 455-463)
8. Тощенко Ж.Т. Соціологія управління: Учебник и практикум /Ж.Т.Тощенко.-М.: Изд-во Юрайт, 2015.-304с. (С. 14- 26; 30-52; 183-193; 199-221)
9. Хоронжій А.Г. Соціальне управління: Курс лекцій /А.Г.Хоронжій.- Львів:Магнолія, 2013.-290с. (С. 11-24; 28-38; 41-48; 88-100; 103-123; 175-180; 199-206)
10. Чайка Г.Л. Ефективність в управлінні: навчальний посібник /Г.Л.Чайка, О.Г.Чайка.-К.:Знання, 2018.-334с. (С. 9-30; 197-230; 231-236; 250-261; 288-294)

Додаткові:

1. *Акинфиева Н.В.* Социальный менеджмент :учеб. пособ./Н.В.Акинфиева, Т.В.Беликова.-Саратов: Изд. центр «Наука», 2009.- 92с.
2. *Албастова Л.Н.* Технологии эффективного менеджмента: учебно-практическое пособие / Л.Н.Албастова.-М.: Аспект-Пресс,2008.-228с.
3. *Алещенко В.І.* Військово-соціальне управління:теорія і практика:підручник/В.І.Алещенко.-К.:НУОУ ім.Івана Черняхівського,2019.-284с.
4. *Афонин Ю.А.* Социальный менеджмент: Учебник / Ю.А.Афонин, А.П.Жабин, А.С.Панкратов .- М.: Изд-во МГУ,2004.-320с.
5. *Бабосов Е.М.* Социология управления.-5-е изд./Е.М.Бабосов.-Минск: Тетра-Системс, 2006. – 288с.
6. *Барлет К.* Управление без границ: новые организационные подходы / К. Барлет, С. Гошал. – СПб. : Питер, 2001. – 688 с.
7. *Блейк Р.* Научные методы управления: пер. с англ. / Р. Блейк, Дж. Мутон. – М. : Издательский сервис, 2004. – 543 с.
8. *Бульгин Ю.Е.* Основы теории организации социального управления: учеб. пособие /Ю.Е. Бульгин, В.И.Волковский.-М.:ЧеРо, 2000.-142с.
9. *Бусыгин А.В.* Эффективный менеджмент./А.В.Бусыгин .- М.: Дело и сервис,2000.-156с.
10. *Васькин А.А.* Оценка эффективности управленческого труда / А.А. Васькин. – М. : Спутник, 1999. – 215 с.
11. *Данюк В.М.* Організація праці менеджера: навч. посібник /В.М.Данюк.-К.: КНЕУ, 2006.-276с.
12. *Дерлоу Дж.* Ключові управлінські рішення: технологія прийняття рішень: пер. з англ. / Дж.Дерлоу. - К.: Наукова думка, 2001. - 242 с.
13. *Друкер П.* Эффективный управляющий: пер. с англ./П.Друкер.–М.:Бизнес проект, 1995.–238 с.
14. *Ильенкова С.Д.* Социальный менеджмент: учеб.-метод. пособ. /С.Д. Ильенкова, В.И. Кузнецов.-М.: Евраз. открытый ин-т, 2011.-127с.
15. *Коротков Э.М.* Исследование систем управления /Э.М.Коротков .-М.: Дека, 2003.- 336с.
16. *Кравченко А.И.* Социология управления: Учебник /А.И. Кравченко, И.О.Тюрина.– М. : Академический Проект,2004. – 1136с.
17. *Макашева З.М.* Социальный менеджмент: учебник /З.М.Макашева, И.О.Калиникова.- М.: ЮНИТИ-ДАНА,2002.-202с.
18. *Мескон М.* Основы менеджмента: пер. с англ. / М.Мескон, М.Альберт, Ф.Хедоури.- М.: Дело, 1992.-702с.
19. *Попов С.Г.* Социальный менеджмент: учеб. пособ./С.Г.Попов.-М.: Ось-89, 2009.-163с.
20. *Салмон Р.* Будущее менеджмента: пер. с англ./ Р.Салмон .- СПб.: Питер, 2004.-304с.
21. *Силин А.Н.* Социальный менеджмент: словарь/А.Н.Силин.-М.:Университ. книга,2009.- 89с.
22. *Социальный менеджмент:* учеб. пособие /под ред. В.Н.Иванова, В.И.Патрушева.-М.: Высшая школа, 2010.-189 с.
23. *Социальный менеджмент* :учебник.-2-е изд./Под ред.Д.В.Валового.-М.: «Интел-Синтез», 2000.-392с.
24. *Социология управления:* учебник / под ред. В.И.Башмакова, В.Н.Князева, Р.В.Ленькова.-2-е изд.-М.: Юрайт,2016.-360с.
25. *Тавокин Е.П.* Управление - социальное управление - социология управления: учеб.пособие /Е.П. Тавокин.-М.:Изд-во Либроком, 2016.-256с.
26. *Туленков М.В.* Концептуалізація понять «менеджмент» і «управління» в сучасному науковому дискурсі /М.В.Туленков //Політичний менеджмент.-2009.-№3.- С.101-111.
27. *Удальцова М.В.* Социология управления: учебник.-2-е изд./М.В.Удальцова.- М.:ИНФРА-М, 2017.-150с.
28. *Чоудхари С.* Менеджмент XXI века: пер. с англ. /С.Чоудхари.-М.: ИНФРА-М,2002.- 218с.
29. *Шапиро С.А.* Социология управления: учебное пособие /С.А.Шапиро, М.С.Соколова.- М.: КНОРУС, 2017.-334с.
30. *Юдина А.И.* Социальный менеджмент: учебное пособие/А.И.Юдина .-Кемерово: КемГУКИ, 2013.-231с.
31. *Яценко А.М.* Основы соціального управління:Навч. посіб. /А.М.Яценко.-Одеса: Астропринт; 2000.- 84с.